

Bruxelles, 7 septembrie 2021
(OR. en)

Dosar interinstituțional:
2018/0247(COD)

6604/1/21
REV 1 ADD 1

ELARG 3
COWEB 14
CFSP/PESC 183
RELEX 158
FIN 141
CADREFIN 94
POLGEN 29
MIGR 47
CODEC 280
PARLNAT 163

EXPUNERE DE MOTIVE A CONSILIULUI

Subiect: Poziție în primă lectură a Consiliului în vederea adoptării
REGULAMENTULUI PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI
de instituire a Instrumentului de asistență pentru preaderare (IPA III)
– Expunere de motive a Consiliului
– Adoptată de Consiliu la 7 septembrie 2021

I. INTRODUCERE

1. La 14 iunie 2018, Comisia a prezentat o propunere de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de instituire a unui instrument de asistență pentru preaderare (IPA III)¹ la rubrica 6 („Vecinătate și întreaga lume”) din cadrul financiar multianual (CFM) 2021-2027.
2. La nivelul Parlamentului European, dosarul este atribuit Comisiei pentru afaceri externe (AFET). Parlamentul European și-a adoptat poziția la 27 martie 2019².
3. Comitetul Economic și Social European a adoptat un aviz în cadrul sesiunii plenare din 12 decembrie 2018³, iar Comitetul Regiunilor în cadrul sesiunii plenare din 5-6 decembrie 2018⁴.
4. Propunerea a fost examinată de Grupul de lucru pentru extindere și țări aflate în proces de negociere a aderării la UE pe parcursul președințiilor austriacă⁵ și română, iar la 19 martie 2019 Consiliul a ajuns la un acord cu privire la abordarea generală parțială⁶.
5. Concluziile Consiliului European din 21 iulie 2020 au permis finalizarea mandatului de negociere al Consiliului de către Comitetul Reprezentanților Permanenți cu ocazia reuniunii acestuia din 28 octombrie 2020⁷, în urma unor discuții suplimentare purtate în timpul președinției germane în cadrul Grupului de lucru pentru extindere și țări aflate în proces de negociere a aderării la UE.
6. Negocierile interinstituționale cu Parlamentul European privind instrumentul propus au început în timpul președinției finlandeze și au continuat în timpul președințiilor croată, germană și portugheză.

¹ Documentele 10184/18 + ADD 1 + ADD 2.

² Documentul 7802/19.

³ Documentul 15601/18.

⁴ Documentul 15622/18.

⁵ Documentul 15532/18.

⁶ Documentul 7539/19.

⁷ Documentul 12373/20.

7. Trilogul informal final a avut loc la 2 iunie 2021 și a condus la un acord politic cu privire la chestiunile nesoluționate. Au fost necesare reuniuni tehnice suplimentare în iunie 2021 pentru a transpune acordul într-un text legislativ și pentru a clarifica o serie de detalii rămase nesoluționate, care au fost ulterior confirmate în scris de colegiitori.
8. La 14 iunie 2021, acordul provizoriu a fost prezentat membrilor Grupului de lucru pentru extindere și țări aflate în proces de negociere a aderării la UE, care nu au formulat obiecții cu privire la text.
9. Comitetul Reprezentanților Permanenți a confirmat textul final de compromis la 28 iunie 2021⁸.
10. Textul respectiv a fost supus votului de confirmare al Comisiei pentru afaceri externe (AFET) a Parlamentului European la 1 iulie 2021. La 15 iulie 2021, președintele AFET a semnat o scrisoare adresată președintelui Comitetului Reprezentanților Permanenți (partea II) în care afirma că, în cazul în care Consiliul transmite oficial Parlamentului European poziția sa în forma prezentată în anexa la scrisoarea respectivă, va recomanda plenului Parlamentului European ca poziția Consiliului să fie acceptată fără amendamente, sub rezerva verificării de către experții juriști-lingviști, în cadrul celei de a doua lecturi a Parlamentului European.

II. OBIECTIV

11. IPA III își propune să îi sprijine pe beneficiari în vederea adoptării și implementării reformelor politice, instituționale, juridice, administrative, sociale și economice necesare pentru ca respectivii beneficiari să respecte valorile Uniunii și să se alinieze treptat la normele, standardele, politicile și practicile Uniunii (*acquis*) în vederea aderării viitoare la aceasta, contribuind astfel la stabilitatea, securitatea, pacea și prosperitatea reciprocă. IPA III asigură continuitatea cu IPA II (care acoperă perioada 2014-2020) și complementaritatea cu alte instrumente ale Uniunii (în special Instrumentul de vecinătate, cooperare pentru dezvoltare și cooperare internațională – „Europa globală”) și cu alte politici (de exemplu, privind schimbările climatice).

⁸ Documentele 9890/21 + ADD1.

III. ANALIZA POZIȚIEI ÎN PRIMĂ LECTURĂ A CONSILIULUI

12. Parlamentul European și Consiliul au desfășurat negocieri în vederea încheierii unui acord în etapa poziției în primă lectură a Consiliului („acord timpuriu în a doua lectură”).
13. Textul poziției în primă lectură a Consiliului reflectă compromisul echitabil la care s-a ajuns în cadrul negocierilor dintre Parlamentul European și Consiliu, facilitate de Comisie.
14. Acordul se axează pe următoarele elemente:
 - acțiunile din cadrul IPA III urmează să fie finanțate printr-o abordare tematică, pentru a maximiza impactul asistenței Uniunii, asigurând în același timp consecvența, sinergiile și complementaritatea cu alte domenii de acțiune externă a Uniunii, cu alte politici și programe relevante ale Uniunii;
 - coerența dintre asistență și cadrul general al politicii de extindere, precum și cooperarea dintre Comisie și statele membre pentru asigurarea consecvenței și pentru evitarea suprapunerii între asistența acordată în cadrul IPA III și alte tipuri de asistență;
 - asistența acordată în temeiul acestui regulament se fondează atât pe o abordare bazată pe performanțe, cât și pe principiul distribuirii echitabile: trebuie să fie diferențiată sub aspectul domeniului de aplicare și al intensității în funcție de performanțele beneficiarilor, în timp ce nevoile și capacitățile acestor beneficiari trebuie să fie avute în vedere pentru a se evita un nivel de asistență disproporționat de scăzut în comparație cu alți beneficiari;

- se prevede că domeniul de aplicare și intensitatea asistenței ar putea fi ajustate în cazul unui regres semnificativ sau al lipsei persistente de progrese din partea unui beneficiar în domeniile fundamentale (statul de drept și drepturile fundamentale, instituțiile democratice și reforma administrației publice, precum și dezvoltarea economică și competitivitatea), inclusiv prin reducerea proporțională și redirecționarea fondurilor, astfel încât să se evite compromiterea sprijinului pentru îmbunătățirea drepturilor fundamentale, a democrației și a statului de drept, inclusiv sprijinirea societății civile și, după caz, cooperarea cu autoritățile locale. În cazul în care s-au reluat progresele, asistența ar urma să fie, de asemenea, ajustată în consecință, pentru a sprijini în continuare aceste eforturi;
- un consiliu strategic specific în gestionarea operațiunilor FEDD+ pentru Balcanii de Vest;
- asigurarea vizibilității finanțării din partea Uniunii de către beneficiarii finanțării, în special în cadrul promovării acțiunilor și a rezultatelor acestora, precum și al raportării cu privire la acestea, evidențiind sprijinul primit din partea Uniunii și beneficiile acestuia pentru oameni, în mod vizibil, în cadrul materialelor de comunicare legate de acțiunile sprijinite în temeiul acestui regulament și oferind informații specifice coerente, concrete și proporționale unor categorii de public diverse, care includ mass-media și publicul larg, într-un mod strategic;
- un echilibru între dispozițiile procedurale ale instrumentului: s-a convenit ca documentele de programare să fie adoptate prin intermediul unor acte de punere în aplicare și să se delege Comisiei competența de a adopta acte delegate pentru a completa acest regulament prin stabilirea anumitor obiective și priorități tematice specifice pentru cooperare, precum și pentru a modifica prioritățile tematice ale asistenței și lista indicatorilor-cheie de performanță din anexele II, III și IV;
- definiția indicatorilor-cheie de performanță care urmează să fie utilizată pentru a se facilita măsurarea progreselor și, dacă este cazul, a gradului de pregătire a beneficiarilor enumerați în anexa I, precum și a contribuției Uniunii la realizarea obiectivelor specifice ale IPA III (anexa IV);
- aplicarea retroactivă a regulamentului începând cu 1 ianuarie 2021 (considerentul 36).

IV. CONCLUZIE

15. Consiliul consideră că poziția sa în primă lectură constituie o reprezentare echilibrată a rezultatului negocierilor informale dintre Consiliu și Parlamentul European, cu sprijinul Comisiei, și că, odată adoptat, noul regulament va îndeplini obiectivul de a asigura o finanțare eficientă, coerentă și cuprinzătoare a asistenței pentru preaderare.
-